

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 27.06.2025

Mehmet Emin EKMEN**Mersin Milletvekili**

26 Haziran 2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan değişikliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na tasarruf hakkı verilen orman alanlarının, kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan kısımları da turizm yatırımlarına tahsis edilebilecektir. Kıyı kenar çizgisi (KKÇ), Türkiye'de kıyıların korunması ve kamu yararına kullanılması amacıyla tanımlanan hukuki ve teknik bir sınırdır. Bu çizgi, deniz, göl veya akarsu kıyısındaki en yüksek su seviyesinin ulaştığı doğal sınırı ifade etmektedir. Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik" in 12. maddesine eklenen fıkra ile bu alanların "kamu kullanımına açık olmak şartıyla" kullanma izni verilerek tahsis sınırları içine dahil edilebileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 43. maddesine göre, "*Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.*" 1982 tarihli 3621 sayılı Kıyı Kanunu, kıyıların kamu mülkiyetinde kalmasını ve herkesin serbestçe yararlanmasını esas alan bir yasa olarak, yıllarca çevresel ve toplumsal dengeyi gözeten önemli bir hukuki çerçeve sunmuştur. Ancak son yıllarda kanun ve yönetmeliklerde yapılan bir dizi değişiklik, kıyı alanlarının özel işletmelere açılması, kamu kullanımının engellenmesi, yapılaşmanın önünün açılması ve kamu

yararının ikinci plana atılması sonuçlarını doğurmuştur. Bu durum ise anayasada düzenlenen kıyıların kullanımında kamu yararının gözetilmesi ilkesine ve devletin kıyıları koruma yükümlülüğüne aykırıdır.

Nitekim, Kıyı Kanunu'nda Kıyı Kenar Çizgisi için 'en az 50 metre' ibaresi öteden beri bulunsa da 2022 yılında ve sonrasında yapılan yönetmelik değişiklikleriyle, önceki yıllarda fiilen 100 metre olarak uygulanan çizgi birçok bölgede minimum sınır olan 50 metreye çekilmiştir. Bu değişim, kıyı alanlarında yapılaşmanın tamamen önünü açmış, kamusal alanları ise daraltmıştır. Mayıs 2022'de yayımlanan 403 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile SİT alanları, orman ve milli park statüsündeki yerler turizm yatırımlarına açılabilir hale getirilmiştir. 26 Haziran 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan yönetmelikle ise artık deniz kenarındaki orman alanları da özel turizm yatırımları için kullanılabilir hale gelmiştir.

Bu değişiklikler, Anayasa'ya aykırı bir şekilde, kıyıların:

- Kamuya açık olmaktan çıkarılıp kamu yararına aykırı şekilde ticarileştirilmesine,
- Yerel halkın kıyılara erişiminin fiilen engellenmesine,
- Doğal koruma statülerinin zayıflatılmasına yol açmaktadır.

Tüm bu gelişmeler, kamuoyunda kıyıların bir kamu malı olmaktan çıkarılıp ticari bir kazanç aracı haline geldiği yönünde haklı endişelere yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2022 yılından itibaren Kıyı Kenar Çizgisi (KKÇ) uygulaması kapsamında 100 metreden 50 metreye indirilen kıyı uzunluğu kaç kilometredir? Bu uygulama hangi illeri kapsamıştır?
2. Son üç yıl içinde kıyı şeritlerinde kamuya ait alanlardan özel işletmelere tahsis edilen yer sayısı ve toplam metrekare ne kadardır? Bu tahsislerin türleri (otel, marina, turistik tesis vb.) nedir?
3. 2022–2025 arasında SİT alanı, milli park, doğal koruma alanı veya orman statüsündeki kaç alan turizm yatırımı kapsamında yapılaşmaya açılmıştır?
4. Haziran 2025'te çıkarılan düzenleme ile deniz kıyısındaki ormanlık alanlarda yatırım izni verilen projeler hangileridir? Bu projelerin ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) raporu alıp almadığı kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?

5. Valiliklere verilen KKÇ belirleme ve yapılaşma yetkilerinin saydamlığı nasıl denetlenmektedir? Bu yetkilerle planlanan yatırımların hukuki denetim süreçleri var mıdır?
6. Kıyılarda kamu erişimi için ayrılması gereken alan oranı % kaçtır? 2025 itibarıyla fiilen halkın erişemediğı kıyı uzunluğu ne kadardır?
7. Kıyı Kanunu'nun 4. maddesindeki "kıyılar, herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açıktır" ilkesinin ihlal edildiğı gerekçesiyle Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı son 3 yılda kaçtır?
8. Uluslararası kıyı yönetimi standartları (AB direktifleri, IUCN vb.) ile Türkiye'deki mevcut kıyı koruma rejimi karşılaştırıldığında, Türkiye'nin koruma seviyesi ne durumdadır?
9. Bakanlığınız kıyıların korunması ve kamuya açık tutulması konusunda yeni bir ulusal strateji hazırlamakta mıdır? Yerel yönetimler ve sivil toplum bu sürece dâhil edilecek midir?
10. Kıyılarda yapılaşma izni verilen yatırımların kentsel dönüşüm fonlarına ya da kamusal gelir paylarına katkısı nedir? Bu gelirlerin ne kadarı yeniden çevresel koruma için kullanılmaktadır?